

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA

Başkanlığınız bünyesinde çalışmakta olan personelin mesai takibinin sağlanması amacıyla giriş – çıkış saatlerinde kartlı yüz okuma sistemi uygulanmaya başlanmıştır.

Yüz tanıma uygulaması, niteliği itibariyle kişisel veri alınması olduğundan, kamusal alanda da olsa “özel hayatın gizliliği” ilkesi kapsamında bulunmaktadır. Aşağıda ayrı ayrı izah edeceğimiz nedenlerle başta Anayasaya olmak üzere mevzuatımıza ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelere ve yargı kararlarına açıkça aykırı olan kartlı yüz tanıma sistemi uygulamasının kaldırılması gerekmektedir. Şöyle ki;

- 1- Yüz tanıma sistemi ile personelin kişilik hakları ihlal edilmekte, kişisel veriler izinsiz olarak kayıt altına alınmakta ve bu uygulamada personele herhangi bir belge verilmemektedir.
- 2- Bireyi belirlemek için kullanılan yüz tanıma sistemi ile bireyin fiziksel olarak belirlenmesi sağlandığından kişisel bilgi niteliğindedir. Anayasa'nın “Temel Hak ve Hürriyetlerin niteliği” başlıklı 12. Maddesinde; *“Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel Hak ve Hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder”* denilmektedir.
- 3- Yüz tanıma sistemi ile elde edilen verilerin kişisel bilgi niteliğinde olması sebebiyle Anayasa'nın “Özel Hayatın Gizliliği” başlıklı 20. Maddesine aykırıdır. Zira işbu maddede; *“Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. **Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen***

hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” Hükmüne yer verilmiştir.

- 4- “Anayasanın Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması” başlıklı 13. Maddesinde; *“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”* Denilmektedir. Mesai kontrol sisteminin şekli ve içeriği dikkate alındığında, belediye başkanlığınızca personele uygulanan kartlı yüz tanıma sistemi ile amaçlanan kamu yararı arasında orantılılık bulunmamaktadır. Dolayısıyla anayasal ilke olan ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.
- 5- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin “Özel Hayatın ve Aile Hayatının Korunması” başlıklı 8. Maddesinde, herkesin özel ve aile yaşamına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin “ Mahremiyet Hakkı” başlıklı 17. Maddesinde de, hiç kimsenin özel ve aile yaşamına, konutuna veya haberleşmesine keyfi veya hukuka aykırı saldırılara maruz bırakılmayacağına, herkesin bu tür saldırılara veya müdahalelere karşı hukuk tarafından korunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.
- 6- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 99 ve devam eden maddelerinde Devlet memurlarının çalışma saatleri ile günlük çalışma saatlerinin başlama ve bitme saatlerinin tespitine yönelik düzenlemelerine yer verilmiş olmakla birlikte kamu görevlilerinin mesaiye devam durumlarının kontrolü konusunda ayrıntılı bir yasal düzenleme mevzuatımızda bulunmamaktadır. Temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlandırılabilceği kuralı karşısında, Devlet Memurlarının çalışma koşullarını düzenleyen en temel mevzuat olan 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda konuya ilişkin düzenleme olmaması serbesti olarak yorumlanamaz. Öte yandan bu sistemin çalışabilmesi için Başkanlığınız bünyesinde çalışan personelin yüzsel karakteristiklerinin bir yerde depolanması gerekmektedir. Bu şekilde kayıt altına alınan ve depolanan verilerin ne şekilde kullanılacağı ya da bu kayıtların başka kişi ve kurumlarla paylaşılıp paylaşılmayacağı konusunda Başkanlığınızın bizzat kendisinin dahi bir garanti verebilmesi olanağı yoktur. Kaldı ki böyle bir ihtimal hiç gerçekleşmese dahi bahsi geçen uygulamanın yasal dayanağı olmadığı gibi en azından Sendikamız üyesi olan personelin bu konuda rızası da bulunmamaktadır.
- 7- Ayrıca yüz tanıma sisteminin uygulanması işlemine ilişkin olarak Danıştay’ın vermiş olduğu iptal kararları mevcuttur. **Danıştay 5. Dairesinin 2013/1286 E - 2013/9524 K**

sayı ve 10.12.2013 tarihli kararında "*Personelin yüz tarama sistemi ile mesai kontrolünün yapılması durumunun, temel hak ve hürriyetler içerisinde sayılan özel hayatın gizliliği ilkesi kapsamında kişisel bilgi veya kişisel verilerin alınması kavramları içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Mesai kontrol sisteminin şekli ve içeriği dikkate alındığında, sözü edilen uygulama ile kurumca amaçlanan kamu yararı arasında orantılılık bulunmadığından bu uygulama, anayasal ilke olan ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasanın 13. maddesinde, temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği, değişik 20/3 maddesinde de, kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceğinin belirtildiği, ancak konuyla ilgili bu aşamada yasal bir düzenlemenin yapılmadığı anlaşılmaktadır.*" denilmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle hukuka açıkça aykırı olan "KARTLI YÜZ TANIMA SİSTEMİ" uygulaması işleminin iptal edilmesini saygılarımızla talep ederiz.

TÜM BELEDİYE VE YEREL YÖNETİM HİZMETLERİ EMEKÇİLERİ SENDİKASI

İZMİR 1 NOLU ŞUBE BAŞKANI

ULUS BOZKIR